X. évfolyam. Arad, 1895. Julius 24. Szerda. 167-ik szám.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG: Az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint. Kéziratokat nem adunk vissza.
Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 hóra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 hóra 1 frt 20 kr.
HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdij külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL: ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)
Telefon-szám: 151.

Az anyakönyvi felügyelők.

Arad, julius 23.

(K.) Az anyakönyvi kerületek felügyelőinek kinevezése megtörtént s ezzel az az egyházpolitikai reform életbelépésének első fecskéje a valóságban, a tényekben megjelent. A kinevezettek a közigazgatás terén már jártassággal biró egyének, legtöbbje megyei főszolgabiró vagy aljegyző és főjegyző, tehát olyanok, a kiknek sikeres müködésében bizni lehet. A kinevezettek névsorából ezenkivül azt is látjuk, hogy a nemzetiségek is kellő figyelembe vétettek s minden számottevő nemzetiségből van egy-egy a kinevezettek közül.

Az anyakönyvi kerületi felügyelőknek főleg eleinte fáradságos és nehéz feladatuk lesz, s az ő buzgalmuktól és lelkiismeretes utánjárásuktól függ, hogy a polgári anyakönyvvezetés az egész országban azzal a szabatossággal vezettessék, a melyet a törvény czélba vett s a mit az uj intézménytől az ország lakossága teljes joggal megkövetel.

Meg kell vallanunk ugyanis, hogy egyes kivételektől eltekintve, az egyházi anyakönyvek pontosan vezettettek s a sok száz éves hagyomány oly megszokottságot és jártasságot biztositott az egyházaknál, a melylyel versenyezni nem kis feladat.

Bárha azonban nem kicsi a feladat, koránt sem legyőzhetetlen s elvégre is a kevés számu rovat, a mely kitöltésre vár, nem is annyira magasabb szakértelmet, mint megbizhatóságot és pontosságot igényel.

E tekintetben kétségtelenül az anyakönyvvezetők milyenségétől, ezek intelligenciájától és becsületességétől is sok függ.

Helyes épen azért a kormánynak az a szándéka, hogy anyakönyvvezetőknek a kőrjegyzők mellett főleg a tanitókat kivánta alkalmazni.

Csakugyan, a tanitó anyakönyvvezetők képviselhetnék a legszabatosabban a valódi átmenetet az egyházi anyakönyvvezetésről az állami anyakönyvvezetéshez s főleg a felekezeti tanitók egyuttal arra is alkalmasok volnának, hogy a házasságkötés s más egyházi funkczíók pontos teljesittetésére az érdekelteket figyelmeztessék.

Csak helyeselni lehetett tehát a herczegprimás törekvését, hogy az anyakönyvvezetői állások közül megfelelő számut a katholikus tanitóknak kivánt lefoglalni. Nemcsak az egyháznak tesz ezzel szolgálatot a klerus, hanem szolgálatot tesz az államnak is; mert az állam a hazafiasság szempontjából kifogás alá nem eső felekezetek tanitóit eddig is ugy tekinti, mint az államesze meleg támogatóit s az államnak a kultura és az előrehaladás munkájában jelentékeny segitő társait.

Sajnálatos volna ennélfogva az, ha az ultramontánizmus és a reakczió tulkapásai a római kuriában csakugyan győzedelmeskedtek volna s a pápától tiltó irat érkezett volna a kath. népiskolai tanitóknak anyakönyvvezetőkül való alkalmazása ellen.

Ha ez valóban igy van, akkor a fanatizmus oly munkát végezett, a mely minden jónak megvetésére és elitélésére méltó. Nagy kárt tesz ez az állami élet békéjében, de még nagyobb kárt az egyházakban, mert folyton szitja, éleszti a gyülölség lángját, a melyet végre valahára eloltani, nem tovább lobogtatni kellene.

Reméljük, hogy győzni fog itt is a jobb s reméljük az ujan kinevezett anyakönyvi kerületek felügyelőitől, hogy ők nemcsak a könyvek rovatainak pontos kitöltésére való felügyeletet tekintik feladatuknak, hanem azt is, hogy az ellenőrzésük alá rendelt anyakönyvvezetőket arra késztessék, hogy az egyházak s az állam között kiéleződött helyzet megjavitói s valódi állami funkczióikhoz hiven, állásuk ethikai oldalának is átértői legyenek s ennek is emberül megfeleljenek.

BELFÖLD.

A király Londonban. Egy Bécsbe érkezett londoni távirat azt jelenti, hogy a király augusztus vége felé három heti tartózkodásra Londonba megy, ahol ebből az alkalomból a City-városrész diszpolgári oklevéllel tisztelné meg. A királynak ilyetén londoni utazásáról Bécsben semmit sem tudnak, de a hir annál kevésbbé lehet való, mert a király az eddigi diszpozicziók szerint, a csehországi záró hadgyakorlatokra megy.

Az „Aradi Közlöny" tárczája.

A csók.

Motto: A csókot gyakorold, ne magyarázd:
Kiss József.

Bocsánatot kérek Kiss Józseftől, hogy nyilt parancsa ellen vétek, de szerencsésebb ajku polgártársaim kényszeritenek arra, hogy ne csak elméletben foglalkozzam a csókkal, mert szent meggyőződésem hogy a csókkal akár gyakorlatban, akár elméletben foglalkozni kell.

A csók a legkonzervativebb valami. Ádám és Éva mindig egyformán gyakorolták s — szavahihető tanura hivatkozom, maga Temérdek is azt mondja, hogy kétszer két ajk a legdicsőbb kétszer kettő négy, ennyi kell egy csókhoz s többet ezerhez se végy.

A mint ebből is világosan kitünik, a determinatio igen egyszerü volna. A csók egyenlő kétszer két ajk, de mint minden a mai detail világban, a csók is sok apróbb és nagyobb változásnak van alávetve, két csók közt néha olyan óriási a különbség, mint az ég és pokol között. Hogy csak egy példát emlitsek, ha a kis cousineomat megcsókolom (pedig hetedik izben vagyunk csak atyafiak), meg ha a kedves nagynénémet kell megcsókolnom, ez esemény között hallatlan differenczia van.

Megkisértem szép sorjában analizálni a csók töméntelen változását, vagy is megalkotom a csók rendjét. Ime:

Először az akadémikus csók. A kevésbé édesek közül valók, rendesen vagy igen hosszu hajzattal, vagy tar fővel van egyekötve.

Leginkább a zeneakadémiákon dühöng. Lángelkü feltalálója Liszt Ferencz. Állitólag leghatásosabb nyilvánosan adni, beavatottak szerint azonban négyszemközt sem mindig megvetendő.

A baráti csók. Országos aszály idején hasznosnak mondják, mert az egyiptomi álmoskönyv szerint esőt jelent. Rendesen a szeszes italok előzetes, nagyobb mértékben való élvezése után terem s állitólag a nyilvános gorombáskodásra, más szóval a tegeződésre jogosit. A legjobb családokban is előfordul.

A barátnői csók. Ez idő szerint járványszerüen pusztit. Előfordul utczán, szobában, a nap minden szakában. A legkisebb impulsus elég arra, hogy kitörjön. — Bakfis körökben szorakozásul is szolgál.

A kéz csók. A legszerencsétlenebb találmányok egyike, sem annak nem esik jól, a ki kapja, sem annak, ki adja.

A zálogosdi csók. Nagyon szegény természetü csók, hogy ugy mondjam: inkognitó csók. Kávé-édesités, hid-épités, kutba-esés és ki tudja hányféle név alatt szerepel, de azért csók. Hirtelen támad mint a villám.

Az első csók. Kezdem megbánni, hogy olyan tiszteletlenül nyilatkoztam a Muzsáról. Ide jutottam az első csókhoz s szeretnék valami hihetetlenül szépet mondani róla. Szives olvasó, na már tul van ezen az életbevágó momentumon, legyen olyan kegyes és gondoljon vissza arra a bájos pillanatra, esküdni mernék reá, hogy alkonyodott. Valami büvös párázat szállott fel a földből s a tavasz szeliden bontogatta a földi rügyeket. Az esthajnalcsillag, a melyet a szerelem istenasszonyáról nevezett el az asztrologia, halványan derengeni kezdett s szinte félve remegve tekintgetett le magukra. Hogyan, hogyan nem, maga jó uram véletlenül megfogta önagysága kezét: maga pedig kedves nagysád, ugyancsak elfeledett tiltakozni, ez ellen a merénylet ellen.

Az esti szellő megborzolta a gyönge lombokat. A fiatal selymes levelek egymáshoz simultak s halkan suttogni kezdettek. Csodás dolog, maguk ugy érezték, hogy megértik a levelek halk zizegését s hirtelen egymásra tekintettek, mert ugy tünt fel maguknak, mintha egy gondosan rejtegetett titkot árulna el ez a suhogás. És a mikor igy egymásra tekintettek, nem tudtak többé megválni egymásnak tekintetétől. A szemeik mintha mágnesek volnának, vonzották egymást. A kezük mind szorosabbra füződött s önkéntelenül, öntudatlanul közeledtek ajkaik egymáshoz.

Egyszerre egymásra tapad a forró ajakpár s akkor vallják be, nem éreztek semmit, csak zugott, bugott egy furcsa zümmögés a fülökben, csak a szivök dobbant meg könnyen, vidáman, a lelkükről lehullott az a bénitó pánczél, de maguk ugy érezték, hogy ez a nagy pillanat, nem tudni miért, nem tudni hogyan, de végtelen boldoggá teszi magukat.

Az ajkaik meg egymáson feledték magu-

Bolgárok a magyarok ellen.

Bécs, julius 23.

Egy folyó hó 20-adikáról kelt, Szófiából érkezett magánlevél szerint a bolgár oroszbarátok egészen uj taktikához folyamodtak. Ez az uj taktika abból áll, hogy első sorban a magyar nemzet ellen izgatnak.

Amikor a lapok utján nyilvánosságra került, hogy egy magyar tanulókból álló küldöttség megérkezését várják Stambulov temetésére Szófiában, mely küldöttség koszorut lett volna helyezendő Stambulov koporsójára, a russzofilek a legnagyobb örömmel ragadták meg ezt az alkalmat egy kis magyar ellenes tüntetésre.

Már péntek este Karavelov volt miniszter bujtogatta a tömeget, hogy tüntessen Magyarország ellen. Arra a puszta hirre, hogy magyar diákok érkeznek Szófiába, nagy tömegek járták be az utczákat, azt kiáltva:

— Le a magyarokkal!

Karavelov beszédet mondott és ebben azokat a sérelmeket sorolta fel, amelyeket a magyar zsidók követtek el Bulgárián. Fölszólitotta a tömeget, hogy szabaditsa meg Bulgáriát az idegenek uralmától. Rokonszenv tanusitása Stambulov iránt, Bulgária kigunyolása volna. Felszólitotta a népet, hogy éltesse a czár-atyát.

A magyar küldöttség nem érkezett meg, ami azonban nem akadályozta meg Karavelovot és társait abban, hogy folytassák az örületes tüntetést Ausztria-Magyarország ellen.

Az oroszbarát diákok a pályaudvaron várták a magyar diákokat, hogy széttépjék a koszorujokat és insultálják a küldöttséget. A kormány és a rendőrség tudta, hogy mit terveznek a russzofilek, de semmiféle intézkedést a készülőben levő botrány megakadályozására nem tettek. De hát a magyarok nem jöttek és a russzofilek afölötti bosszankodásukban, hogy ezt a szép alkalmat egy oroszbarát tüntetésre elszalasztották, kárpótlásul plakátokkal ragasztották tele Szófia utczáin a házakat, melyekben intették a bolgárokat, hogy ne menjenek el temetésére Stambulovnak, a ki Budapest bulevardjává akarta lealacsonyitani Szófiát és magyar vezénylet alá helyezni a bolgár hadsereget.

Stambulov halála után.

— A bolgár miniszterelnök kijelentései. —

A berlini „Kleines Journal" szofiai tudósitójától érdekes interviewot közöl, melyet az Sztojlovval folytatott a Stambulov gyilkosai ellen meginditott vizsgálat tárgyában. A fötettest Bone Gyorgyevet, Panicza volt hadsegédét, már pénteken reggel elfogták. Gyorgyev görög utlevéllel ellátva álnév alatt lopódzott Bulgáriába. Tény, hogy ez az ember lőtt Stambulovra. Nyomára az a fenyegető levél vezetett, melyet Stambulovnak irt. Egy másik gyilkost, a kinek a hatóság már szintén a nyomában van Makedonicza Athanáznak hivnak. Felesége a megejtett házkutatás alkalmával bevallotta ennek a bünrészességét. Sztojlov őrültségnek mondta azt, hogy e gyilkosságot politikai bünténynek minősitik, mert e merényletet csakis Panicza barátainak bosszuműve. Köszönjük Istennek, ugymond, hogy már tul vagyunk Stambulov temetésén. A kormány csakis azért állitott föl katonaságot, mert a Stambulov-pártiak azzal fenyegettek, hogy utczai botrányokat csinálnak. O azt hiszi, hogy a tegnapi nappal a nyugtalanságok véget értek, melyeknek egyébként sem tulajdonit különösebb jelentőséget, mert nagyobb részt szerb diákok kezdeményezték.

A külügyi helyzetről igy nyilatkozik Sztojlov: Kétségtelen, hogy a nép körében mélyreható levertség támadt akkor, midőn egyes körök azt hangoztatták, hogy a Szent-Pétervárra küldött bolgár küldöttség által Bulgáriát az oroszoknak szolgáltatják ki. Ez a gyanusitás azonban teljesen alaptalan. En a küldöttségnek elutazása előtt kinyilatkoztattam, hogy bár az oroszokkal való normális viszonyt óhajtom, egyes kérdésekben a bolgár kormányt teljesen intrazigensnek akarom tudni. A Fekete-tenger egyes bolgár kikötőinek az oroszok részére való átengedése ép ugy ki van zárva, mint az orosz hivatalnokok és katonatiszteknek a bolgár közigazgatás vagy hadsereg kebelébe való fölvétele. A fejedelem választása is a bolgár nép törvényes joga marad. Oroszországnak e pontra gyakorolt minden beavatkozását Bulgária önállása ellen való támadásnak vennök. Stojlov végül kétségbe vonta, hogy a deputáczió s a kormány közt nézeteltérések volnának; ő reményli, hogy a deputáczió föladatát, mely abból áll, hogy az oroszok barátságát Bulgáriának megnyerje, kifogástalanul teljesiteni fogja.

Ugyanezen hirlap karlsbadi tudósitója beszélgetést folytatott egy ottani bolgár államférfiuval is, ki Ferdinánd fejedelem kiséretéhez tartozik. Ez az egyén különösen hangsulyozta, hogy a Stambulov által elnyomott orosz-barát áramlat olyan erővel lépett föl, hogy a fejedelemnek vagy vele kellett tartani vagy le kellett volna mondani. Az orosz áramlat alapjában véve épenséggel nem felel meg Ferdinánd hajlamainak s a fejedelem már korábban is foglalkozott a visszalépés gondolatával, de külső befolyások maradni kényszeritették. Csak rövid idő előtt is igy szólt:

— Ha én ma visszalépek és Bulgáriát elhagyom, négy hét mulva orosz kormányülá helyemen s egy európai háboru küszöbén állunk.

Ugyanazon államférfiu megmagyarázta a bolgár népnek Európa szerte föltünést keltett részvétlenségét is Stambulov halála fölött. Stambulov erőszakos föllépése által gyülölt egyéniség lett hazájában s hogy már miniszter korában nem öltek meg, azt csakis annak tulajdonithatja, hogy mindig testőrség vette körül, söt házában is állandóan 12 zsandár tartózkodott töltött fegyverekkel.

IDŐJÁRAS.

Legynyomás: reggel 7 órakor 758.8 milliméter, délután 2 órakor 759.3 milliméter. **Hőmérsék:** reggel 7 órakor C° + 23.2, délután 2 órakor C° + 29.3. **Szél iránya és ereje:** reggel 7 órakor K. 3, délután 2 órakor N. 4. **Felhőzet:** reggel többnyire derült, délután többnyire derült. **Csapadék az utóbbi 24 órában:** éjjel dörgés, csepegés.

A fogyasztási s italmérési adók megváltása.

— julius 23.

A községeket mint erkölcsi testületeket, az italméréssel foglalkozókat, de magát a nagyközönséget is alig érdekli valami annyira, mint a fogyasztási s italmérési adóknak kezelési módja s ebből kifolyólag a minden három esztendőben sőt gyakran ennél is korábban megujuló biztositási eljárás, mely rendesen oly sokféle érdeket s érzékenységet érint, hogy heteken, hónapokon át izgatottságban tartja a kedélyeket.

Konstatáljuk mindjárt, hogy ami közel egy évtizedig, vagyis amióta az italmérési jog tulajdonosa az állam lőn, az izgalomnak, s az ennek kifolyását képező szövetkezéseknek és agitácziónak táplálkozó forrása volt, a pálinka monopólium réme többé nem forog fenn.

Es nemcsak azért nem, mert az 1892. évi XV. t.-cz. 10 §-a kifejezetten tiltja, amennyi-

---

kat. Nem volt az csók, egy önfeledt mámoros pillanat vala csupán, a mely, hogy örökké nem tarthatott, arról igazán csak a mama tehet, a ki sejtelmével sem birva ennek a nagy boldogságnak s közeledett maguk felé.

A csók. A mikor két sóvár ajak egymásra talál, a mikor egy vagy két szivben egyszerre dobban, a mikor a józan ész szépen elköltözködik, hogy helyet adjon az üdvösségnek. — A szempillák lezárulnak, a szivek kinyilnak, az ajkaik összefornak — ez a csók.

Megemlithetném a mai kor csók ellenségeit, a pápaszemes orvos urakat, a kik a baczillus és a mikroba elméletekkel keseritik a világot s az ő penész-gombáik és mikor organismusaik által, de ezek a hidegszivü reálisták nem érdemlik meg, hogy egy fejezetben emlegessék őket az üdvöt adó csókkal.

RAYA.

Küzdelem a pénzért.

— Regény. —

Irta: Tor Hedberg.

Az „Aradi Közlöny" számára, svéd eredetiből forditva.

[24] [Utánnyomás tilos.]

III.

Az óra tizenegyet ütött, s Borg orvos éppen le akart feküdni, midőn erős kocsirobogást hallott az utczáról. A kocsi megállt azon ház előtt, melyben az orvos lakott.

— Beteghez hivnak, — gondolta magában az orvos, s hallgatódzott, kezében tartva felhúzott óráját, melyet éppen az éjjeli szekrényre akart tenni.

Néhány percz mult el, s csakugyan megnőzták a kapu csöngetyüjét. Jól sejtette tehát! Óráját zsebébe tette vissza, s ment kinyitni az ajtót.

Az előszobában sötét volt, s első tekintetre nem látott egyebet, mint egy magas alakot, bundába burkolódzva, s a bunda felnajtott galléra egészen elfödte az idegen arczát.

— Itthon van az orvos ur? — kérdé egy izgatott hang sebes ütemben.

— En vagyok. Mi a baj?

A megkönnyebbülés felkiáltása hangzott el az idegen ajkairól, s belépett az előszobába.

— Hála Istennek, hogy hon találom az orvos urat. Velem kell jönnie azonnal. Feleségem nagyon rosszul van. — Gyerekágyban fekszik és félek nagyon . . . Isten mentsen meg a szerencsétlenségtől!

Az orvos feltette kalapját és felölté felső kabátját.

— Hol lakik? — kérdé öltözködés közben.

— Torpán, fél mértföldre a várostól. Nevem Karr, Karr János.

Az orvos kissé meghajtá magát, s kiváncsian tekintett az idegen arczába, ki e pillanatban levette utazó sapkáját, s idegesen simitotta haját.

Az orvos tekintete egy éles, kemény vonású arczra tapadt, melynek kifejezése aggodalmat árult el. Az arcz nagyon meglepte az orvost; de nem volt ideje további vizsgálódásba merülni, s csak arra kérte az idegent, hogy várjon egy pillanatig, s ezalatt belső szobájába ment s magával hozta orvosi eszközeit.

Midőn visszatért, Karr már künt volt. Az orvos utána sietett. A ház előtt egy kétfogatos kocsi állott.

Karr türelmetlenül sietteté az orvost, s csakhamar felültek a kocsiba, mely nagy zörejjel robogott tova az egyenetlen kövezeten.

November vége felé volt az idő. — Erős, hideg esővel vegyes nyugati szél fújt, betódult a szűk utczákba, élesen sivitott a házak szögletein, s ellenállásra kész dűhvel támadta meg a lámpák sárga világosságát, mely gyönge, rezgő fényt vetett az utczákra. Néhány lámpát ki is oltott már a szél, a többi pedig muló életet élt, imbolyogva s lélekzet után kapkodva a szélrohamok közepette.

A város már álomban ringott, s a kocsi robogását visszhangozták a sötét házfalak, mig nem egyszerre a robogás is megszünt, s a kocsi kerekei belemerültek az országút mély sarába. — A kocsi lámpája még itt-ott megvilágitott néhány magános hárstát, egy-két vörös fedelü gyárat, s azután belementek az üres sötétségbe.

A puszta sikra értek. A szél, nagyobb játéktérrel birva, némi nemüt vesztett erős rohamából, de e helyett egyenletessebbé és szabadabbá vált. Ugy tünt fel előttük, mintha a kocsinak valami nedves, csepegő tömegen kellene áthatolnia. Az eső az arczaikat csapdosta, s minduntalan félre kellett fordulniok, hogy elkerüljék a csapdosást.

ben maga a törvény tilalma nem volt elegendő a pálinka monopóliumtól rettegők rémképeinek eloszlatására, hanem a pénzügyminiszternek e hó 8-ikán kelt 45981. számu körrendelete az, ami eloszlatja a még fennforgott aggályokat, a mely rendelet ugyanis kétségbevonhatatlanul bizonyitja, hogy a pénzügyminiszterium maga is elfelejtette a pálinka monopólium eszméjét, amidőn tételesen kimondja, hogy a jövőben a szeszitalmérési adó, csakis az adószedési jog megváltás, bérbeadása, vagy reáutalása (tehát kizárólagosság utján nem) lesz biztositható.

*

A pénzügyminiszter ugylátszik minden, a lehető legkedvezőtlenebb eshetőség kombináczióba vételével is megkisérli most az adószedési jogot, illetőleg a pálinka monopólium elejtését. Ezt igazolja a hivatkozott rendelet 4-ik pontja, mely szerint a szerződések csak az 1896-ik évre köthetők feltétlen hatálylyal, és hogy a három évre feltétlen hatálylyal tett ajánlatok nem létezőknek tekintendők. Ebből ugy látjuk, hogy a jövő év experimentumé; 1896-ban mindenütt feltétlenül adószedési jognak kell lennie, mert csakis igy kombinálható ki, hogy a fogyasztási és italmérési adók uj alapra fektetve minő irányu s terjedelmü legyen s az 1896-ik esztendőben szerzendő tapasztalatok alapján nincs kizárva az sem, hogy a pénzügyminiszternek a szeszmonopólium elejtett fonalát pénzügyi okokból ujólag fel kell majd vennie. Erre ád támpontot a kincstár részére rezervált egy év utáni felmondási jog és különösen arra amit ujolag konstatálunk, hogy a pálinka monopólium elleni védekezés szüksége, 1896-iki évre legalább, teljesen ki van zárva.

Nagyon óhajtandó volna azonban és pedig ugy a fogyasztó közönség mint különösen a kimérők érdekében, — tulnyomó részére nézve a szó szoros értelmében létkérdés is, — ha a pálinka monopólium megszüntével, a törvénynek az italkimérésre vonatkozó rendelkezései módosittatnának. Sem közrendészeti sem közerkölcsiségi tekintetek nem igazolják például, hogy egy szegény szatócs, akinek különben sem bor sem sörkimérése nincsen, miért legyen kényszeritve a nagykereskedőtől butykosban vagy legjobb esetben kis hordócskákban vásárolt pálinkát külön üzlethelyiségben tartani? vagy ha községenkint megszabott italmérési létszám betelt, hogy akkor az exisztencziával küzdő kismérő szatócsok nagyobb és többnyire szegényebb részének, habár nem is korcsmaszerüleg gyakorlandó pálinka kimérési jogától feltétlenül elesnie kellessék? A „kis ember"-ek egész táborát eksziszteneziájában érinti az eredetileg korcsmákra kontemplált, de szatócsokra is alkalmazott italmérési zárt szám, annélkül, hogy abból a közerkölcsiségi szempontokra egy szemernyi előny is hárulna.

Feltétlenül reformra szorult az italmérési illeték is; különösen azért, mert a maximalis és minimalis megadóztatás között nincs elég latitüd és fokozat; sérelmes, tulmagas sőt elviselhetlen a legkisebb mérvü megadóztatás, melyet feltétlenül és tetemesen le kell szállitani.

Egész más tekintetek alá tartozik, noha a pálinka monopolium megszünése után kevésbé fontos, de ugy a kimérők, mint a fogyasztók szempontjából most sem mondhatók közönyösnek a fogyasztási s italmérési adók kezelési módja. Bizonyára mindenkinek érdekében van, hogy a községek váltsák meg és a községek mindent el is fognak követni, hogy a megváltás jogkedvezményében részesüljenek.

IDŐJOSLAS.

A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Julius 24. —

Változó felhőzet. — Helyenként csapadék. — Zivatarok. Hősülyedés.

Az irnok ur férjhez megy.

— Délvidéki szenzáczió. —

Nagy érdemü és nemes Koch Pál uram kedvvel irná vala meg az ilyes történetet, mint a milyenben a hus, a test, a sziv, a csodálatos — az ő kedvencz tárgyai — a férfi-ruhába bujtatott kisasszonnyai mind belejátszanak . . .

Egy előkelő családból származó elzüllött, uri kisasszony, D. Rozál regénye ez, kinek esetéről pár évvel ezelőtt oly nagy érdeklődést keltve emlékeztek meg országszerte az összes lapok, s mi is megirtuk akkoron az esetet, mely pikáns válóperrel végződött . . .

Történt ugyanis az ur megváltása után, 18 század és több tized-évekkel, hogy valahol Temesben egy jó kedélyü fiatal kataszteri mérnök méregette a zsiros buzatermelő fekete földeket.

A mérnök ur, mint mondva volt, fiatal is volt, feleséges is volt, szép szőszke felesége otthon, de meg a mulatságokat is szerette nagyon . . . Es volt egy kedvencz, gyerekarczu fiatal irnokja, a ki a méregetések fáradalmai után sokat elmulatott a falusi csapszékekben, városi vendéglőben, szóval mindenütt, hol méregetés czéljából megfordultak. Együtt is lakott mindig az irnokával, a kit feleségének is bemutatott, a midőn az munkálkodásai közepette meglátogatta. És a fiatal asszonynak is igen megtetszett a csinos kerek arczu irnok, kinek oly selymes, göndör haja és szép szemei voltak, de ki még hozzá olyan ártatlan, olyan kedves, oly rendkivüli udvarias volt mindig . . .

Történt azonban, hogy a mérnök ur egy alkalommal kedves irnokával, a méregetéseket megszakitva, berándult „egy alaposat mulatni" a városba. Es igen jól mulattak, hanem a mulatozásnak valami botrány lett a vége, mely miatt a mérnököt és az irnokát bevitték a rendőrségre, hol aztán kiderült, hogy az irnok ur tulajdonképpen — k i s a s s z o n y de f é r f i r u h á b a öltözve . . .

És az eset belekerült az ujságba. A mérnök ur s irnoka kalandozásairól igy értesült a fiatal szőke feleség is, ki azonnal meginditotta a válópert férje ellen. De ugyanekkor az irnok-kisasszony, D. Rozál is kivetközött a férfiruhákból és hol járt, hol nem járt azóta? Azt nem tudják. Csakhogy tegnap jelentkezett a temesvári kapitánynál s pedig a szolgálati okmányaival együtt levő k e r e s z t l e v e l é t tudakolta . . .

— Mit akar vele? — kérdezte a kapitány az érdekes irnok-kiasszonytól, ki most azonban rendes női ruhákba volt öltözve, habár kissé pongyolásan.

— Kell! mondta Róza kisasszony, kerek, nagy kék szemeivel, melyek sötétesbe ragyognak át, szemérmetesen pislantva.

— De miért? . . .

— Csak! . . .

— Mégis? . . .

— F é r j h e z a k a r o k m e n n i egy piktorhoz! — fejezte be mondókáját a kerek arczu, rövid göndörhaju hetyke fellépésü irnokkisasszony, büszkén reátekintve a kiváncsi kapitány urra.

Rozália kisasszony, mi is sok szerencsét kivánunk magának e legérdekesebb kalandjához . . .

HIREK.

Julius 24. Szerda. Róm. kath. naptár: Krisztina. — Protestáns naptár: Krisztina. — Görög-keleti naptár (julius 12.): Prokol. — A nap kél 4 óra 29 perczkor, nyugszik 7 óra 43 perczkor.

Szabadságharczi emléktárgyak országos muzeuma (szinházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 oráig. Bemenet dijtalan.

Kölcsey-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 3—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

— **A főherczegek Kisjenőn.** Kisjenői levelezőnk távirja: J ó z s e f Á g o s t főherczeg nejével A u g u s z t a főherczegnővel valamint a most nagykorusitott L á s z l ó főherczeg augusztus 1-én ide érkeznek. A főherczegek több napig maradnak Kisjenőn s az időt vadászattal fogják tölteni.

— **Az aradi pályaház kibővitése.** Megemlékeztünk annak idejében az a r a d i pályaház kibővitéséről, mely a nagyobbodó forgalommal együtt szükségessé vált. A mozgalom egyidőre elaludt, most azonban a felsőbb körök ismét komolyan foglalkoznak a kérdés-

---

Az orvos utitársa felé fordult és a betegre vonatkozólag néhány kérdést tett. Zavart és burkolt feleleteket kapott, mely nem világosithatta fel. S midőn ujra megkisérté a társalgást, oly kevés készséggel találkozott, hogy visszadült szegletébe és gondolataiba merült.

Azon ember neve, ki melle te foglalt helyet, nem volt ismeretlen előtte. A környék leggazdagabb kereskedőjének neve volt az: a „pénzes Karr"-é, mint általán nevezték.

Minthogy a „pénzes Karr" nem rég óta lakott a vidéken, nem is találkozott még vele. Azonban sok mindent hallott ez emberről, s miután maga az egyéniség, valamint a körülmények, melyek között találkozott vele, nagy mértékben csigázták fel érdeklődését, összeszedni igyekezett emlékéből mindazt, amit róla és felőle hallott.

Amit pedig az orvos Karr-ról hallott, az éppen nem volt kedvező. Először is valami gyujtogatásról regéltek, mit ifjú korában követett el, s amiért három évi börtönt kellett kiállania. Ez már oly régen volt, hogy alig beszéltek felőle. Azután nyolcz év előtti nősüléséről is érdekes történet járt szájról-szájra, s e nősülés volt gazdagságának legelső alapköve. — Elvette egy vidéki kereskedőnőnek, Raskné asszonynak leányát, akinél a kiállott börtönbüntetés után szolgálatot talált. A vidéken kétkedtek, hogy ez a házasság rendes lefolyású volt, mert az esküvő után három hóra egy kis gyermek jött a világra, melyhez Karrnak vajmi kevés köze volt, s aki fél év mulva elhalt. Egy év mulva meghalt Rask asszony is, mint mondják, leánya elhibázott lépése feletti bánatában és ennek halála után Karr nem örökölt oly sok pénzt, hogy a kereskedést ily nagy méretekben üzhette volna. Csupán két éven át tartotta meg a régi boltot, s akkor másnak adta át azt, — mint beszélték pusztán névleg — s ő maga beállott nagykereskedőnek.

Főleg gabonával kereskedett és pedig oly szerencsésen, hogy máris ugy tekintették, mint a környék legnagyobb és legmegbizhatóbb kereskedőjét, s tulajdonosát egy gyorsan nagygyá nött vagyonnak.

Házi és családi életéről nem sokat tudtak. Felesége főleg az első gyermek születése óta nagyon beteges volt s a társaságot kerülte, s csupán Karrnak öreg anyjával állott érintkezésben, ki szegény kéregető volt s kit házassága után néhány évvel vett fel házában . . .

Hat éven át nem volt gyermeke az asszonynak, s azért mindenkit bámulat töltött el, midőn meghallották, hogy Karrné boldog állapotban van . . .

Eközben a kocsi tovább haladt frissen szántott földek és letarolt rétek között, itt-ott tünt fel egy-egy kissebb terület friss, tavasziasan zöld őszi vetésével. — Egyetlen világosság volt e sötétségben: a kocsi lámpája, mely megvilágitotta a tájat a kocsi körül, s melynek lobogása, mint tükörben, látszott a sürű, finom esőben. — A kocsiban a csendet csak egyszer törte meg Karr, türelmetlenül biztatva a kocsist, ki ugyancsak ütögette kifáradt lovait, melyek a nedves levegő hatása alatt ugy gőzölögtek, mint a vasuti mozdonyok.

Végre feltünt egy sötét tömeg a látóhatáron, s midőn a kocsi még közelébb ért e tömeghez, néhány fatörzs is volt látható, s a fák között itt-ott viz fénylett.

A kocsi nemsokára egy mellékútra fordult, behajtott egy nyitott rostélykapun, s megállott egy két emeletes ház előtt.

A kocsiban ülők kiszálltak és bementek a házba. Az előszobában egy összetöpörödött görbehátu vénasszonynyal találkoztak, minőt gyakran lát az ember az országutakon s kik ugy néznek ki, mintha a munkás élet hajitotta volna meg lábaikat.

A vénasszony nagyon ijesztőn nézett ki, s ijedt is volt, főleg midőn Karr elhalmozta őt kérdéseivel. Végre szóhoz jutott valahogy s elmondta, hogy az okos asszony eljött s ott van a betegnél, de mitse mert kezdeni az orvos nélkül.

Midőn végre megértették a vénasszony sajátságos beszédét, egy ajtót tárt fel ez, mely a kályhában égő parázstól gyengén világitott nagy terembe vezetett. Az öregasszony a szobába érve, átcsoszogott azon és egy az előszobába vezető ajtóval szemben lévő ajtón tünt el.

Karr erre szomoruan sóhajtott fel s igy szolt:

Ott van a beteg!

(Folytatása következik.)

sel. A kereskedelemügyi miniszterium egyik kiküldöttje tegnap járt Aradon, hogy a helyszini szemlét megtartva, a kibővitésről a miniszternek jelentést tegyen.

— **Az aradi jószágigazgatóság kibővitése.** Temesvárról jelentik: A temesvári állami jószágigazgatóság végleges feoszlatásáról a pénzügyminiszter már hivatalosan is értesitette az egyes állami hivatalokat s egyszersmind tudomására hozza, hogy az összes ügy kezelését augusztus elsejével az aradi állami jószágigazgatóság végzi. Az átadási proczessus különben már megkezdődött. A temesvári jószágigazgatóságtól áthelyezett tisztviselők, a jövő hét folyamán családjaikkal együtt Aradra költöznek.

— **Uj szabályrendelet.** Az Arad város törvényhatósága által megalkotott, s a miniszter által jóváhagyott vendégfogadók, kávéház- és kávémérésekről szóló uj szabályrendelet — mint értesülünk — jövő, augusztus hó 15-én lép életbe.

— **A makói pénzügyigazgató.** Sok találgatás után végre meg van a makói kir. pénzügyigazgató, a kinek kinevezését a hivatalos lap tegnapi száma az alábbiakban teszi közzé: „Ő császári és apostoli királyi Felsége Ischlben folyó évi julius hó 13-án kelt elhatározásával, Leypold Kornél pénzügyi tanácsost és budapest-vidéki pénzügyigazgatói helyettest, a királyi tanácsosi czim dijmentes adományozása és a VI. fizetési osztályba való sorolása mellett, a Csanád-vármegye területén Makó város székhelylyel felállitandó pénzügyigazgatósághoz pénzügyigazgatóvá legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott".

— **Ragályos állatbetegség.** Alig mult ideje, hogy hirt adtunk az országos sertésvészről már is ujabb állatbetegség felléptéről, értesülünk. A marhaállományban a ragadós száj- és körömfájás lépett fel járványszerűleg, miért is a főkapitány a zárlatot Arad város területére elrendelte.

— **Villamos világitás a vasuti kocsikban.** A magyar kir. államvasutak igazgatósága — mint értesülünk — a személyszállitó vaggonokban villamos világitást óhajt berendeztetni. E végből kisérleteket tesznek az egyes világitási rendszerekkel, még pedig első sorban az akkumulátorosrendszerrel, mely lehetővé tenné minden egyes vaggonnak önálló világitását, kapcsolat nélkül az egész vonattal, vagy többi kocsikkal. Ha a kisérletek jó eredménynyel járnak, ugy az összes gyorsvonatokon berendezik a villamos világitást.

— **Irnoki kinevezés.** A m. kir. igazságügyminiszter Dick Jakab aradi kir. törvényszéki dijnokot az aradi kir. járásbirósághoz irnokká nevezte ki.

— **Az aradi bor diadala.** Az aradi bor ismét nagy sikert és elismerést aratott a külföldiek előtt. Mint ugyanis bennünket értesitenek, a berlini nemzetközi kiállitáson Andrényi Kálmán utódai aradi czég az általa kiállitott arad-hegyaljai borokért a legnagyobb kitüntetést kapta meg: az aranyérmet kereszttel. A törekvő és többször kitüntetett czég ez ujabb diadalához mi is gratulálunk.

— **Áthelyezés.** Székely Mihály lippai főerdőmester Mármaros-Szigetre helyeztetett át és már el is távozott Lippáról.

— **A sikkasztó áldozata.** A napokban ezen a czimen azt irtuk meg, hogy Veres Lajos f.-gyarmati vagyonos gazda felakasztotta magát, mivel Zachariás József, az ottani volt jegyző miatt érzékeny veszteséget szenvedett. Annyi tény, hogy egy Veres Lajos öngyilkosságot követett el, csakhogy — mint bennünket utólag értesitenek — ez a Veres szegény szolgalegény volt s azért végezte ki önkezüleg magát, mivel gyógyithatlan betegségben szenvedett. A vagyonos Veres Lajosnak azonban semmi baja sincs és Zachariással összeköttetése egyáltalán nem is volt, e szerint áldozat nem lehetett, a mely helyreigazitásnak itt az igazság érdekében készséggel helyet adunk.

— **A negyedik fegyvergyakorlat.** A véderőtörvény szerint tudvalevőleg a tartalékos legénység tiz év után még két évet a honvédség tartalékában tölt el. A tartalékos legénység a közös hadseregben három fegyvergyakorlatra van kötelezve, a törvény azonban elrendeli, hogy ha szolgálati viszonyok ugy kivánják, a volt közöshadseregbeli tartalékos mint honvéd a negyedik fegyvergyakorlatra is behivható. A hadügyi kormány eddig ezt a jogát nem igen érvényesitette, talán két izben volt rá eset, hogy egy-két honvédezredeknél ezeket a tartalékosokat 35 napi fegyvergyakorlatra behivták. Most azonban ugy látszik, hogy a viszonyok változtak és szükségét látják annak, hogy ezek az áthelyezett tartalékosok, de különösen az altisztek a magyar vezényszavakat elsajátitsák s a népfelkelő csapatok kiképzésére előkészittessenek. A behivásra vonatkozó rendelet az erdélyi hadgyakorlatokhoz beosztott honvédkerületi honvédcsapatok részére már szétküldték.

— **A kis szelet vet vihart arat.** Ezt a közmondást sokszor szokták idézni, tehát igaz is lehet, de egy embernél aki leginkább szeretné, nem válik be. Falbról, az időjósról van szó, aki e hó 22-ére elsőrangu kritikus napot jósolt. Vártunk felhőszakadást, vihart, esőt, égi háborut, hát az egen egyetlen bárányfelhő sincs, nagy a forróság és a kritikus napból semmi sem lett. Legfeljebb annyi, hogy — tegnap virradóra esett nehány csepp eső. Falb ur ismét csufosan felült.

— **Alapitványi helyek honvédárváknak.** József főherczeg honvéd főparancsnokságának 25-dik évfordulója emlékére Budapest fő és székváros törvényhatósága a m. kir. honvédség kötelékébe tartozó vagy tartozott egyének árvái illetőleg félárvái neveltetésére a budapesti József fiu árvaházba hét, az Erzsébet leány árvaházban pedig három alapitványi helyet létesitett, a melyekre nézve a kijelölés joga az illetőségre való tekintet nélkül a főherczeget, illetőleg családjának mindenkori legidősebb férfi agját illeti meg. Ezen helyek betöltésére a székes főváros tanácsa pályázatot hirdet. A pályázati kérvény bélyegtelen és felszerelendő igazolványokkal arra nézve, hogy 1.) a felvételt kérő gyermek tényleg a m. kir. honvédség kötelékébe tartozó apának törvényes leszármazottja; 2) hogy vagyontalan; 3.) hogy 6. évét már betöltötte de a 10.-et még nem érte el és 4.) hogy ép és egészséges. E helyek az 1895/6 tanév elején lesznek betöltendők és a kellően felszerelt bélyegtelen pályázati kérvények, melyekben a szülő vagy gyám neve, állása és lakhelye is feltüntetendő f. é. augusztus 15-ig Budapest tanácsához benyujtandók.

— **Megverték a regálést.** Weisz Farkas kereki regálebérlőnek ügye akadt Lipován Konstantin odavaló lakóssal. A regále bérlő ugyanis rájött — mint tudósitónk irja — hogy Lipován Konstantin olyan pálinkát mér ki, a melytől nem szedtek fogyasztási adót és épen ezért el akarta tőle kobozni a pálinkát. Szóváltás támadt a miatt közöttük, miközben Lipován Konstantin elverte bottal a regále bérlőt és ráadásul 20 forintját el is lopta dulakodás közben. Az ügy most már az illetékes büntető helyen várja elintézését.

— **Ismeretlen gyermekholttest.** A pécskai főszolgabirói hivatal tegnap táviratot küldött az aradi csendőrségnek, melyben értesitette azt, hogy Bodrog alatt a dolgozó napszámosok egy 14—15 éves fiu holttestére akadtak a Marosban. A holttest már hosszabb idő óta lehet a vizben, mivel erősen feloszlásnak indult. Kilétének megállapitása végett a rendőrség intézkedett.

— **Katonazene.** Ma este Nagy Lajos kerthelyiségében a helybeli cs. és kir 33-ik gyalogezred zenekara nagy hangversenyt rendez. Az érdekes estére itt is felhivjuk a közönség figyelmét.

— **A borju és tarisznya halála.** Nem valamely szeliden bőgő állat, a polgári tarisznyák haláláról van szó, hanem a katonai borjuk és tarisznyák végéről, a melyet a hadsereg minden gyalogos vitéze valószinüleg örömmel fog fogadni. A hadügyminiszter ugyanis, mint értesülünk, legközelebb el fogja rendelni, hogy a gyalog csapatoknál eddig használt borjuk és kenyér-tarisznyák helyett az övön megerősitendő zacskókat kell alkalmazni. Ezek könnyebbek is lesznek és azonkivül úszókészülékül is használhatják őket. Az uj tarisznyákat előbb néhány zászlóaljnál fogják kipróbálni és ha beváltak, az összes gyalogosokat igy fogják fölszerelni.

— **Polgármester és bohócz.** Váczon jelenleg egy czirkusz működik s az ottani intelligencia mostanában ott ád egymásnak találkát. Az első sorokban ülők különös gyönyörüséget és passziót találnak abban, hogy a czirkusz bohóczával incselkednek. Am a „Dummer August" sem hagyja magát és bizony nem egyszer alaposan lefőzi a vele gunyt üzőket. A legutóbbi előadás alkalmával uj alakot pillantot meg a közönség sorában a bohócz, kinek kilétéről azonban nem volt tudomása. Az uj vendég ott sürgölődött jobbra-balra a nők körül, kik a délczeg, fiatal és elegáns szőke férfi udvarlását — ugy látszott — nagyon szivesen vették. A bohócz keblét alighanem áthatották a szocziáldemokrata eszmék s vizsga szemmel nézegette az ifju burzsoát. Legott elhatározta, hogy megtréfálja az ipsét s renommét egy csapással tönkre teszi a nők előtt. Epen befejezte egyik számát s mókáiért a publikum lelkes tapsa volt a jutalom. Az idegen ur is élénken tapsolt, a bohócz pedig ravasz számitással folytonosan csak előtte hajlongott és bókolt. Hogy a mulatság nagyobb legyen az idegen „bravo" kiáltással kezét nyujtá a bohócznak, ez azonban nem fogadta el a neki nyujtott kezet, hanem hosszu orrot mutatott az idegennek. A derültség természetesen nőttön-nőtt, de az idegen ur értette a tréfát s egy zseniális ötlettel lepipálta a kötekedő bohóczot.

— Ez a jó tréfa — szólt — megér 10 forintot.

Ezzel kihuzta zsebéből a tárczáját, abból egy tizest vont ki s odanyujtotta a bohócznak, kinek arcza a ropogós bankó láttára csakugy sugárzott most a boldogságtól. De a mint a tizesért nyult, a polgármester visszakapta kezét s fügét mutatott az elképedt clown-nak. Az ötlet sikerült. A közönség tombolt, tapsolt és éljenzett. A leforrázott bohócz pedig megnyult orral kotródott tovább, de igazán csak akkor rémült meg, mikor később megtudta, hogy az idegen ur nem volt más, mint — a váczi polgármester.

— **Akinek két törvényes anyja van.** Pozsonyból a következő érdekes esetet irják, mely jelenleg a brünni és zürichi rendőrséget, a zürichi osztrák-magyar konzulátust, a dunaszerdahelyi szolgabiróságot és a pozsonymegyei hatóságot foglalkoztatja. Brünnben élt egy Schmeykal József nevü ember a nejével. 1870-ben fiuk született, kit szintén Józsefnek kereszteltek. Mikor ez felnőtt, világgá ment s szülei nem hallottak róla semmit. — Egyszer 1891. tavaszán vándorló komédiások jöttek Dunaszerdahelyre, s a trupnak egy tagja nagy feltünést keltett, mint kötéltánczos. Egyik napon G....ch Mayer asszony is végignézte az előadást, de mikor a kötéltánczost meglátta, fölkiáltott és elájult. Hazavitték s otthon az asszony, ki Alsó-Nyárasdról való s kit leánykorában vidékszerte a „szép Száli"-nak hivtak, meggyónta férjének ifjukori bünét. Csinos huszárral volt viszonya, melynek következménye az lett, hogy a gólya egy kis fiucskát hozott. Tizenkét évig gondozta az anyja s egyszerre eltünt a gyermek. Ekkor jött G....ch Mayer és elvette a szép Szálit feleségül, ki a kötéltánczosban felismerte gyermekét. A férj megbocsájtotta az ifjukori tévedést, házába vette felesége fiát, aki igen jól érezte magát ott. Sajátságos módon nem volt a törvénytelen Spitzer Mór neve az anyakönyvbe bevezetve és igy utólag 1891-ben pótolták a hiányt. Később Dunaszerdahelyen póttartalékosnak vették föl a 72-ik gyalogezredhez és a néhány hetet Pozsonyban szolgálta le. Mikor innét visszatért anyjához, bevallotta neki, hogy G..sz Jennibe szerelmes és el akarja venni feleségül, de előbb nevelőszüleit, Schmeykalékat, meg akarja látogatni. Brünnben azonban letartóztatták Spitzer Mórt és mint Schmeykal Józsefet besorozták a 8. gyalogezredbe, később azonban mint alkalmatlant elbocsátották. Időközben Schmeykal-Spitzer megtudta, hogy „nevelőszülei" Zürichben tartózkodnak. Odautazott tehát, de már csak

Schmeykalnét találta életben, ki megesküdött rá, hogy Spitzer Mór az ő fia, kit 1870. május hó 13-án szült és kit 28-án megkereszteltek. A jövendőbeli após biztosat akart tudni s az egész dolgot följelentette. Az aktákban található levelében Srhmeykal-Spitzer fölháborodásának ad kifejezést, hogy megkereszteltek és határozott szándéka Bécsben a zsidó vallásra áttérni, mivel Spitzer Száli az ő törvényes anyja. A hatóságok eddig még nem birták a dolgot kideriteni s addig mig ez sikerül, a fiatal ember Magyarországban zsidó, Ausztriában keresztény, itt törvénytelen gyermek Spitzer Szálninak, ott törvényes fia Schameykal házastársaknak, itt Spitzer Száli az anyja, ott Schmeykalné. Már most melyik az igazi?

— **Letartóztatott főjegyző.** Az Ó-Becsével szomszédos Szent Tamáson szombaton szenzációs letartóztatás történt. A gazdag és nagyhatalmu községi főjegyzőt, Ivanits Izidort az ujvidéki törvényszék kiküldött birája letartóztatta. Április 21-én történt, hogy Szent Tamáson az állásától elmozditott volt jegyzőt, Theodorovits Dömét agyonverve találták meg az egyik legélén kebb utczán. Gyanura még aznap éjjel elfogták Gavanszky Panta községi rendőrt, a ki a gyilkosságot megelőzőleg Theodorovicscsal ivott. A törvényszék a mult héten el is itélte 15 esztendei fegyházra, bár következetesen ártatlannak vallotta magát. A kik ismerték fedhetlen multját, józan magaviseletét, nem is akarták elhinni róla, hogy ő a gyilkos s a kik gondoltak is erre az eshetőségre, meg voltak győződve róla, hogy Gavanszky mögött bujtogató áll. A gyanu kipattant s Gavanszki az itélet kihirdetése után állitólag őszintén vallott az ügyésznek s a gyilkosság értelmi szerzőjéül Ivanits jegyzőt nevezte meg. Erre Rehák Ferencz ujvidéki vizsgálóbiró-helyettes megjelent Szent-Tamáson, Ivanits főjegyzőt letartóztatta és Ujvidékre kisértette. Ivanits körülbelül 30 esztendős elegáns megjelenésü világfi A meggyilkolt Theodorovics az elődje volt s felfüggesztése után egyre áskálódott ellene, a miért halálos ellenségekké lettek.

— **Az orosz czenzura képtelenségeiből.** Nikitimko volt pétervári egyetemi tanár külföldön könyvet adott ki az orosz czenzuráról, melyben a következő érdekes dolgokat beszéli III. Sándor czár kormányzása idejéből. Egy uj álmoskönyv jelent meg többek közt, melyet természetesen a czenzura elé kellett terjeszteni. Ez nem engedte meg az álmoskönyv megjelenését és a szerzőt maga elé idézte, akihez azt a kérdést intézték, hogy miért hiszi a csillagokról azt, hogy ezek az ember sorsára befolyást gyakorolnak. A czenzorok az álmoskönyv kiadásának engedélyezését attól tették függővé, hogy megnyugtató lesz-e a válasz, melyet a szerző e kérdésre ad. Jelagov czenzor egy földrajzi tankönyvből kitörölte azt a passzust, mely szerint Szibériában kutyákat fognak a szán elé, megjegyezve, hogy „ez a hir még a belügyminiszterium megerősitésére vár.“ Marhakiállitást rendeztek pár év előtt Varsóban. Az egyik lengyel lap „mecklenburgi“ tehénről tett emlitést tudósitásában. Csystilin czenzor lefoglalta a marhakiállitásról szóló czikket és a lap szerkesztőjét hivatta. „On mecklenburgi tehenet irt tudósitásában“ — jegyezte meg a czenzor — „irja inkább, hogy spanyol tehén.“ — „Nagyon szivesen, ha a czenzor ur kivánja, de miért tegyem ezt?“ — Csystilin keményen ránézett a szerkesztőre és aztán ráförmedt: „No ne tetesse magát, ismerjük már az efféle fogásokat. On bizonyára a mecklenburgi fejedelmekre gondolt, akik dinasztiánkkal rokonságban allanak . . .“ A szerkesztő távozott, a mecklenburgi tehén kénytelen volt spanyollá lenni, nehogy az orosz dinasztiával illetéktelen rokonsági viszonyba kerüljön. „Fogalma sincs róla“ — beszélte egy izben az orosz czenzor egy varsói irónak — „hogy mi mindent kell kitörülnünk. Igy pl, a „Hagar a pusztában“ czimü költeményt éppenséggel nem engedhettük megjelenni. „Miért?“ kérdezte bámulattal az iró — „hisz ez egy egészen ártatlan vers?“ „Oho“ — vetette ellen a czenzor. „Szó sincs róla. Képzelje magát a hangverseny-terembe, hol az első sorban ülnek Gurko tábornok nejével, Meden báró, Leontius ő eminencziája és más magas állásu személyiségek. Nos és akkor föllép egy müvésznő és elkezdi szavalni az ön ártatlan versét: „Sakálok körüskörül“. Nos belátja már, hogy ezt megengedni nem lehet?“ Még a festményeket is czenzura alá vetik az orosz birodalomban. Csak egy példát emlitünk. Alchimovicz festő „Tanácskérés a földesurtól“ czimü festményét küldte a kiállitásra. A festmény parasztokat ábrázolt, kik valami ügyben földesuroktól tanácsot kérnek. A czenzura a festmény czimének megváltoztatását követelte, mivel a parasztnak csak a hatóságtól szabad tanácsot kérni nem pedig földesurától is.

— **Löporgyári robbanás Olaszországban.** Tivoliban, Róma közelében e hó 14-dikén fölrobbant as Accuri-féle löporgyár. — A robbanás pillanatában mindenki azt hitte, hogy földrengés történt, de az Acqueria hid felől fölszáló sürü füstoszlop láttára tisztában voltak vele, hogy a löporgyár explodált. A székesegyházban, mely zsufolásig telve volt ájtatos hivekkel, a robbanás leirhatatlan rémületet okozott. Szinte csodával határos, hogy az eszeveszett menekülésben nagyobb baj nem történt. A katasztrófa szinhelye a pusztulás borzasztó képét nyujtja. A két gyári épület helyén csak két tátongó gödör maradt. A talaj 800 méternyi kerületben föl van turva és félig elszenesedet olajfák és apróra zuzott gerendák hevernek a taltörmelékek között. A katasztrófa, melynek okát még kideriteni nem sikerült, legalább is három emberéletbe került. Két munkást és egy munkasasszonyt, ki ebédet hozott férjének, a robbanás ereje darabokra tépett. Más két munkás csak véletlenül menekült meg. Két munkásfiu eltünt és azt hiszik, hogy ezek is a katasztrófának estek áldozatul.

— **Életmentő huszárhadnagy.** Folyó hó 20-án a Szamosujvárt állomásozó honv. huszár osztály usztatási gyakorlatot tartott. A gyakorlat közepén egy huszárt lova többször a viz alá nyomta s e közben a ló elszabadult. A folyó közepén, a hol legmélyebb a viz, az uszni nem tudó huszár már kétszer alábukott, midőn a válságos pillanatban Olasz Ödön honv. huszárhadnagy ruhástól a vizbe ugrott s szerencsésen sikerült a már-már fuldokló huszárt kimentenie.

— **Az első gőzhajó a Vág folyón.** Negyed és Farkasd községek lakói ritka látványnak voltak a napokban a tanui. A gátak erősitésére — mint irják — tudvalevőleg követ használnak s a dunagőzhajózási társaság „Blocksberg“ nevü gőzöse két uszályhajót kövel megrakva vont Negyedre. A szokatlan vendég tiszteletére az egész partmenti faluk népei kicsődültek a gátakra és nagy érdeklődéssel nézték az első gőzhajót, melyet lelkesen megéljeneztek és virágokkal halmoztak el. A nagy nap örömére a hajón táncra perdültek a község szép leányai és egész délután mulattak.

— **A Tiroli vadászezred zászlószentelése.** A második tiroli vadászezred, a mely most Bécsben állomásozik, tegnap lélekemelő ünnepélyt ült. Az ezred most szentelte fel ünnepélyesen zászlóját. Az ünnepély a kaszárnyaudvaron folyt le, hol az egész ezred ragyogó diszben fel volt állitva. Az udvaron állott a tábori oltár, továbbá egy sátor Erzsébet főherczegnő számára, a ki a zászló védaszonyát, Erzsébet királynét helyettesitette. A tábori misét Belopotoczki tábori püspök tartotta, a mely után megáldotta a zászlót. A szegbeverést a tábori püspök kezdette meg három szeggel, a szt.-háromság nevében, majd a negyediket a király nevében. Erzsébet főherczegnő előbb a királyné, majd saját nevében ütötte bele a szegeket a zászlórudba. Az ünnepély után ugy a tisztikar, valamint a legénység kedélyes mulatságokat rögtönzött, a melynek csak a takarodó hangjai vetettek véget.

— **Halál a tánczteremben.** Tragikus esemény történt a napokban Keszthelyen. Bresler Hermin, egy élte virágában levő szép budapesti leány elment a tánczisskolában rendezett koszoru-bálra és vigan járta a tánczot, mikor éjfélkor hirtelen rosszul lett és összeesett. A szállására vitték, de alig egy órai vivódás után meghalt. A szép fiatal leány tüdővészben szenvedett és a felhevülés okozta vérzés következtében halt meg. Tegnapelőtt temették el a közönség nagy részvéte mellett.

— **Pusztitó zivatar.** Mint Linzből jelentik, ott tegnapelőtt este Felső-Ausztrián és Csehország déli részén keresztül iszonyu, orkánszerü viharral párosult zivatar vonult végig, mely több helyen nagyobb tüzeket okozott. Számos emberélet is áldozatul esett a pusztitó fergetegnek. — Zagoria több községéből, Krepinából, Begtezből és Katjevoból szintén nagy felhőszakadásokról adnak hirt, melyek a vetéseknek jelentékenyen ártottak. Lukaczban a villám agyonütött egy Gavics Tamás nevü földmivest, ki egy szalmakazal alá menekült.

— **A bevádolt hóhér.** Deibler, párisi hóhért és nejét, szül. Razeneuf Viktorine-Zoét, — aki mellesleg megjegyezve a volt algiriai hóhér leánya, — bepanaszolta egy billancourti borkereskedő becsületsértésért. A sértést azzal követte el Deiblerné Jalluel borkereskedő ellen, hogy ezt mondta Alamany urnak:

— Nem sokáig iszsza majd a Jalluel borát, mert majd elkobozza a hatósági vegyész.

Deibler egyetlen szót sem ejtett, de azért a borkereskedő őt is perbe fogta. Hat hét óta minden szerdán megjelenik a bepanaszolt házaspár a párisi 9-ik kamara előtt, de csak tegnap került a sor a tárgyalásra. A borkereskedő 2000 frank kárpótlást követelt. A törvényszék Deiblert fölmentette, nejét azonban 16 frank birságra és 25 frank kárpótlásra itélte.

— **Leesett a vonatról.** Tegnap este a heczendorfi állomás közelében a pályaőrök egy sulyosan megsebesült embert találták a vágányok között, ki valószinüleg a rövid idővel azelőtt elhaladt személyvonatból esett ki. Az eszméletlenül fekvő ember zsebében egy Bécs — Brünnbe szóló retourmenetjegyet találtak és különböző iratokat, a melyek azonban kilétére nézve nem nyujtottak biztos felvilágositást. A sebesültet a legközelebbi vonattal Bécsbe szállitották, de még utközben meghalt.

MULATSÁGOK.

(=) **A mai Krisztina-bál.** Nagy sikerü és kedélyes mulatság igérkezik ma este Menyházán, hol a Krisztina napot hangversenynyel és tánczczal ünneplik meg. A rendezőbizottság az aradi Kölcsey-dalkörön kivül több budapesti előkelő müvészt és müvésznőt fog szerepeltetni a hangversenyen, kik mellett ott lesz a nemzeti szinház volt nagytehetségü drámai szendéje is: Fáy Szeréna, ki jelenleg a bécsi népszinházban aratja a babérait. A hangverseny délután 6 órakor fog kezdődni, melynek végezte, után táncz következik. A táncz sikeréről az a nagyszámu rendező bizottság kezeskedik, mely Paradayser Lajossal az élén már eddig is mindent elkövetett a Krisztina-napi ünnepségek érdekében. Az arad-csanádi vasutak ez alkalommal külön kéjvonatot inditanak Menyházára, melyre vonatkozólag a tudnivalók a következők: A különvonat indul Aradról délután 1 óra 35 perczkor. Érkezik: Menyházára délután 5 óra 23 perczkor. Visszatérés VII. 25-én rendes vonattal érk. Arad reggel 8 óra 8 perczkor. Menetár: Aradról oda és vissza I. oszt. 3 frt, II. oszt. 2 frt, III. oszt. 1 frt 50 kr. Menetjegyek, menet csupán a kéjvonatra, jövet a következő napon közlekedő bármely rendes személyvonatra is érvényes. Jegyek előre válthatók Arad-pályaudvaron az állomási képviselőség irodájában, vagy a hivatalos órák alatt az igazgatóságnál.

TÁVIRATOK.

Az anyakönyvi felügyelők.

Budapest, julius 23. (Saj. tud. táv.) Az ultramontán ujságok következetesen eddigi diszes magatartásukhoz, az anyakönyvvezetői felügyelők kinevezésével sincsenek megelégedve. Mivel azonban a felügyelőkbe tényleg nem lehet belekötniök, hát vádolják Perczel belügyminisztert, amiért Budapestre a Tolnamegyei főjegyzőt hozta föl felügyelőnek. No, csak ez legyen az anyakönyveknek a

legnagyobb bajuk! Az a főjegyző olyan ember, hogy miatta Perczel szivesen állhat elébe a legerősebb kritikának is.

—

Czáfolat.

Budapest, julius 23. (Saj. tud. táv.) A »Bud. Tud. illetékes helyről nyert informácziók alapján megczáfolja a magyar általános hitelbank igazgatóságának kebelében beállott zavarokról szóló híreszteléseket.

—

Elfogott betörök.

Budapest, julius 23. (Saj. tud. táv.) A Berzsenyi-utczában Berger Jakab terménykereskedő lakásába az éjjel két ember az ablakon át behatolt és midőn ezerötszáz forinttal, egy aranyórával és több holmival távozni készültek, Bergerné felébredve zajt csapott s a menekülőket a házbeliek elfogták. A betörök Berger alkalmazottai voltak.

—

Ferdinánd nyaralása.

Bécs, julius 23. (Saj. tud. táv.) Ferdinánd bolgár fejedelem karlsbadi tartózkodását két héttel meghosszabbitotta. Neje szerdán utazik szüleitől Karlsbadba.

—

Nemzetközi magvásár.

Bécs, julius 23. (Saj. tud. táv.) A nemzetközi gabona magvásárt augusztus 26—27-én tartják meg.

—

Czáfolat.

Belgrád, julius 23. (Saj. tud. távirata.) Alaptalannak mondják azt a hirt, hogy a király és a kormány koszorut küldtek volna Stambulov sirjára.

—

Falomlás.

Bukarest, julius 23. (Saj. tud. táv.) Jassyban a müegyetem épitkezésénél a harmadik emeleten a fal bedőlt és öt kőmüvest életveszélyesen megsértett.

—

A bolgár küldöttség.

Moszkva, julius 23. (Saj. tud. táv.) Az ideérkezett bolgár deputácziót a pályaudvaron a bolgár kolonia fogadta.

—

Gyilkos forgószél.

New-York, jul. 23. (Saj. tud. táv.) Ujmexikóban a forgószél egy várost elpusztitott; a dühöngő elemnek harmincz ember esett áldozatul.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenes és Balog czég jelentése. —

Budapest, julius 23.

Gabonaüzlet: Buzát ma bőven kináltak, a vételkedv igen jó volt s az irányzat megszilárdult. Elkelt 70000 mm. $2^{1}/_{2}$—5 krral magasabb árakon.

	mmázsa	klgramm	frt
Tiszavidéki	200	81.	7. 5
„	200	81.	7.05
„	600	$79.^{5}$	$7.62^{1}/_{2}$
„	200	$80.^{8}$	7.10
„	100	81.	6.80
„	500	81.	$6.77^{1}/_{2}$
„	200	80.	$6.77^{1}/_{2}$
„	150	80.	6.70
„	100	$80.^{5}$	6.80
Pestvidéki	7000	$80.^{9}$	7.15
„	1100	$79.^{3}$	7.15
„	1500	80.	7.12
„	800	$79.^{5}$	7.12
Székesfehérvári	3000	80.	7.10
Becskereki	1800	80.	$6.97^{1}/_{2}$
Bácskai	2800	78.	$6.97^{1}/_{2}$
„	4500	$77.^{6}$	$6.97^{1}/_{2}$
Bánáti	3000	78.	6.80
Dunai	800	79.	6.70
„	600	$78.^{5}$	6.70
„	1800	77.	6.70
Raktárokon	2400	$81.^{5}$	$7.07^{1}/_{2}$
„	4500	81.	7.15
„	3000	81.	7.15
„	3600	81.	7.10
„	3000	81.	7.15
„	2800	$79.^{8}$	7.10
„	1000	$78.^{5}$	6.72
„	7800	$79.^{5}$	7.05
„	9000	$78.^{6}$	7.05
„	2000	77.	6.60
„	950	77.	6.70
Zab	100		6.35
„	200		6.25
„	150		6.30
„	100		6.15

Határidőüzlet: Amerikából ma szilárd árfolyamokat jelentettek, s nálunk 12—3 krral szilárdabban buzában is, tengeriben de később nagyobb mérvü realisatiók következtében lanyhábban zárulnak.

Zárul 12 órakor:

Őszi buza	6.59—6.60
Buza május—juniusra	7.——7.01
Őszi rozs	5.60—5.61
Tengeri május—juniusra	4.77—4.78
Tengeri julius—augusztusra	5.96—5.98
Őszi zab	5.65—5.67
Repcze	9.50—9.60

Külföld: New-York: buzára $1^{3}/_{8}$—$1^{5}/_{8}$, tengerire $^{5}/_{8}$—$^{3}/_{4}$ magasabb. Chicago: buzára $1^{1}/_{8}$—$1^{3}/_{8}$, tengerire $^{1}/_{4}$—$1^{3}/_{8}$ magasabb. Páris szilárd, London tartott, Liwerpool változatlan.

Értéktőzsde: Lanyka árfolyamokon indult ma az üzlet, s tekintettel a Bulgáriában uralkodó politikai bonyodalmakra ugy nemzetközi mint helyi papirok tetemesen ellanyhultak s ugy is zárulnak.

Zárul 12 órakor:

Osztrák hitelrészvény	398.20
Magyar hitelrészvény	435.25
Osztrák államvasut	428.50
Rima-Murányi	285.50
Lombard	111.—

—

= **Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok.** 1895. évi julius hó 22-én. Hizott sertés árak: I. Magyar elsőrendü: 1. Öreg nehéz (páronkint 400 klgron felüli sulyban) —.——. krig. Öreg közép (páronkint 300—400 kilogramm sulyban) 60.—61. krig. Fiatal nehéz (pkint 320 klgron felüli sulyban) 54.—55. krig. Fiatal közép (pkint 251—320 kirg sulyban) 53.—54. krig. Fiatal könnyü (pkint 250 klgr. terjedő sulyban) 52.—53. krig II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klgron felüli sulyban) —.——. krig. — Közép (pkint 220—280 klgr. sulyban) —.——. krig. — Könnyü (pkint 220 klgrig terjedő sulyban) —.——. krig. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 klgron felüli sulyban) 49.—59. krig. Közép (páronkint 220—260 kilogramm sulyban) 49.—50. — krig. — Könnyü (páronkint 220 klgrig. terjedő sulyban 48.—49. krig. Sertéslétszám 1895. julius hó 19-én volt készlet 29186 darab. 1895. julius hó 20-án felhajtatott: — darab. 1895. julius 20-án elszállittatott 74 drb. 1895. julius 21-én maradt készletben 29112 drb. — A hizottsertés üzletirányzata: Változatlan.

—

Szeszüzlet.

— Julius 23. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers szesz 58 forint — krajczár, kicsinyben 58 forint 50 krajczár, per 100 liter % beleértve 35 forint fogyasztási adót.

—

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny" távirati tudósitása. —

Budapest, julius 23. d. u. 5 óra.

Buza bánsági uj	6.90— 7.15
Buza tiszavidéki	6.95— 7.20
Buza pestvidéki	6.90— 7.15
Buza fejérmegyei	6.90— 7.15
Buza bácskai	7.—— 7.25
Rozs uj, elsőrendü	5.50— 5.60
Rozs uj, másodrendü	5.40— 5.45
Arpa takarmány	—.— —.—
Arpa égetni való	—.—— —.—
Arpa sörfőzdei	—.—— —.—
Zab	6.10— 6.30
Tengeri bánsági	6.05— 6.10
Tengeri másnemü	6.—— 6.60
Káposzta-repcze bánsági	8.25— 8.50
Köles	6.—— 6.60
Buza márczius—április	6.96— 6.98
Buza szeptember—október	6.54— 6.55
Buza május—junius	—.—— —.—
Rozs szeptember—október	5.57— 5.59
Tengeri május—junius	4.76— 4.78
Tengeri julius—augusztus	5.95— 5.96
Tengeri októberre	—.—— —.—
Zab márczius—április	—.—— —.—
Zab szeptember—október	5.65— 5.66
Káposzta-repcze augusztus—szeptember 1894.	9.50— 9.55

Vonatok közlekedése.

— Érvényes 1895. évi április hó 1-től. —

ARADRÓL		ARADRA	
Budapest felé indul:		*Budapest felől érkezik:*	
Nagyvárad reggel	5.18	Vv. Csabáról reggel	9.10
Szolnokig d. u.	3.56	Nagyvárad este	8.42
Gyorsvonat reggel	8.18	Személyvonat reggel	6.10
Személyvonat d. e.	11.20	Személyvonat d. u.	3.55
Személyvonat este	9.40	Gyorsvonat este	6.52
Erdély felé:		*Erdély felől:*	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	6.59
Soborsinig d. u.	2.30	Gyorsvonat d. e.	8.08
Személyvonat d. u.	4.30	Személyvonat d. e.	10 10
Gyorsvonat este	7.02	Személyvonat este	8.55
Temesvár felé:		*Temesvár felől:*	
Vegyesvonat reggel	6.20	Személyvonat d. e.	10.43
Vegyesvonat d. e.	11.30	Vegyesvonat d. u.	3.44
Személyvonat d. u.	5.—	Vegyesvonat este	10.55
Szeged felé:		*Szeged felől:*	
Személyvonat reggel	4.45	Személyvonat reggel	8.43
Személyvonat reggel	7.—	Személyvonat este	8.10
Vegyesvonat d. u.	4.10	Személyvonat éjjel	10. 6
Gurahoncz felé:		*Gurahoncz felől:*	
Személyvonat reggel	6.40	Személyvonat reggel	8.03
Személyvonat d. u.	5.10	Vegyesvonat d. e.	11.46
Vegyesvonat d. u.	12.25	Személyvonat este	6.45

—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1895. julius 23.

Magyar aranyjáradék 4%	123.50
Magyar koronajáradék $4^{1}/_{2}$	99.80
Magyar arany $4^{1}/_{2}$%	125.25
Magyar ezüst $4^{1}/_{2}$%	103.25
Magyar keleti vasut 1876.	122.50
Magyar földtehermentesitési kötvény	98.50
Magyar italmegváltási kötvény	101.—
Horvát-szlavon földtehermentesitési kötvény	98.75
Magyar nyeremény-sorsjegy kölcsön	158.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	146.25
Osztrák papirjáradék	100.75
Osztrák járadék ezüst	101.—
Osztrák járadék arany	123.50
Koronajáradék	101.—
1860-iki államsorsjegyek	156.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1065.—
Magyar hitelbank részvény	435.—
Osztrák hitelbank részvény	398.—
Osztrák-magyar államvasut	429.—
20 frankos arany (Napoleondor)	9.60
Weitzer János gép- és waggongyár részvény	291.—
Német birodalmi márka	59.40

LÉGTÜNETI ÉSZLELETEK.

Hó és nap		Légnyomás millimeterekben		Hőmérséklet C°	
		legmagasb	legalantabb	legmagasb	legalantabb
Julius	13	760.1	754.5	27.1	11.7
„	14	63.0	61.7	22.7	8.2
„	15	62.2	60.5	27.0	11.0
„	16	62.1	60.5	29.3	16.0
„	17	62.1	60.2	29.3	16.8
„	18	60.5	58.3	31.6	16.6
„	19	58.5	57.4	31.0	18.2

Hó és nap		Szél irányа	Szél erőss.	Felhőzet általában	Csap. mm.	Észrevétel
Julius	13	EN.	5	félborult	8.1	este esik
„	14	N.	4	földerült	—	—
„	15	DK.	3	derült	—	—
„	16	N.	4	derült	—	—
„	17	EK.	4	derült	—	—
„	18	K.	4	derült	—	—
„	19	DK.	4	félderült	0.5	d. u. dörgés, eső

POSGAY LAJOS dr.

VIZJELZÉS.

1895. évi julius hó 23-án reggel 7 órakor észlelt vizállások, időjárás és hőfokok a marosi és tiszai vizmérőzén:

Észlelési állomás	Hőmérsék C°	Időjárás	Vizállás cztimétr.	Jégvastagság cztimétr.
Branyicska	+ 17°	derült	+ 50	—
Gyulafehérvár	+ 18°	derült	— 8	—
Arad	+ 27°	derült	— 76	—
Makó	+ 24°	derült	+ 50	—
Szeged	+ 21°	derült	+ 308	—

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vizállásokat jelzi.
A — jel a 0 alatti hőmérsék és vizállásokat jelzi.
Arad, 1895. julius 23.

A m. kir. folyammérnöki hivatal.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Julius 23. —

Fehér Kereszt szálloda: Márksy Sándor földbirtokos, Karánsebes. Schreyer Richard kapitány, Temesvár. Lovag Casinelli Matt altábornagy, Temesvár.

Felelős szerkesztő: **Vass Géza.**

14890/1895

Hirdetés.

A nagymélt földmüvelésügyi m. kir. Minister ur 44706—III/6 1895 sz. alatt kelt rendelete nyomán ezennel közhirré tesszük, hogy a cs. kir. osztrák belügyminister ur f. évi junius hó 30-án 18370 sz alatt kelt értesitése szerint a sertésforgalomnak szabályozása czéljából a magyarországi élő sertések és sertéshus forgalma iránt valamennyi helytartósághoz és tartományi kormányhoz a következő értelmi rendeletet bocsátotta ki:

I. Élő sertések bevitele.

1. Kereskedelmi czélokból vagy a kereskedésre alkalmas sertéseknek Magyarországból a birodalmi tanácsban képviselt királyságokba és országogba való bevitele tilos. Ezen csoportba a darabonkint 120 kilogrammnyi élő sulynál kisebb sulyu sertések tartoznak.

2. A kész, vagy félig kész, de darabonkint legalább 120 kilogrammnyi élő súlyú sertések bevitele ellenben a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok területére a következő feltételek és modozatok mellett szabad:

a). A beirandó sertések felrakása és elszállitása kizárolag azon vármegyék és sz. kir. törvényhatósági joggal felruházott városok területén és területéről szabad, melyek sertés forgalma általan nem korlátoztatott. A zár alá vett területek, az illető ausztriai politikai hatóságokkal esetről esetre távirati uton fognak közöltetni

b) Ily nemü sertésszállitmányokat a származási és rendeltetési helyek nevével megjelölt és **állami állatorvos** által reá vezetett egészségi záradékkal ellátott szabályszerü marhaleveleknek kell kisérniök és kizárólag ólomzárral ellátott vasuti kocsikban, a menetrend szerinti szállitásnak meg nem felelö megállapodások nélkül és a fel-és lerakodások teljes kizárásával csupán a marhalevélen végállomásként megjelölt vasuti állomásokra szállithatók. Ehhez képest a közlekedési intézetek közegei csak oly sertésszállitmányokat vehetnek föl Ausztriába való továbbitás végett melyeknek marhalevelei állami állatorvosnak fent elöirt igazolását tartalmazzák.

A vizsgálat költségeit (napidij és utazási költség) az állami állatorvos által irt és aláirt költségjegyzék alapján a rakodó felek száma arányában szedik be és a napidij után járó bélyegdijnak megfelelö bélyeggel elátott nyugtára fizetik ki a eljáró állami állatorvosnak.

c) Az ilyen sertésszállitmányok, csak az alább névszerint felsorolt állomásokra, irányithatók. Amenynyiben később több ilyen állomások engedélyeztetnek azok mind— annyiszor haladék nélkül közzé fognak tétetni.

d) Az ilyen sertésszállitmányok a vasuti állomásra érkezésük alkalmával azonnal állatorvosi szemle alá fognak vonatni. Oly esetben azonban, ha az ilyen ilyen szállitmányokat vivö vonat egyébb származásu sertéseket is visz; az utobbi szállitmányok vizsgálatáig és elhajtásáig a magyarországi sertések az állomásról kitolatnak.

e) Ha a magyarországi sertésszállitmányban 120 kilogramm élö sulyon aluli sertések is találtatnának az ilyen szállitmányok az állatoknak a feladó költségére a magyarországi feladó állomásra visza fognak küldetni.

f) Ha valamely magyarországi sertésszállitmányban csak egy, sertésvészben vagy sertésorbánczban elhullott, avagy sertésvész vagy sertésorbáncz gyanujában levö sertés találtatik: az ilyen szállitmányt ugyancsak az állatok megetetése és itatása után a feladó költségére, a legközelebbi vonattal a feladó állomásra fogják viszaküldeni.

g) Az ilyen sertésszállitmányokat minden körülmények közt **lófogatokon** kell a vágóhidra szállittatni, hol e sertések anélkül, hogy más állásba hajtatnának, **48 órán** belül leszurandók. Önként értetödik, hogy azon esetben ha a sertésvész, vagy sertésorbáncz az állatok között idöközben kiütne a beteg állatok kirtása végett a gyepmesterhez szállitandok.

Ha az ilyen sertésszállitmányokban megérkezése alkalmával egy, avagy több sertés sertésvész, vagy sertésorbáncz gyanujában levönek találtatnék, az ilyen állat vagy állatok az egészségesektöl rögtön elkülönittetvén kiirtás végett a gyepmesterhez küldendök.

II. Sertéshus bevitele.

2. A leszurt sertéseknek Magyarországból a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országokba való bevitele a következö feltételek mellett szabad.

a) magyarországi származásu leszurt sertéseket szétdarabolatlan állapotban kizárólag vasuton szabad az alább névszerint felsorolt állomásokra szállitani.

b) Ilyenemü hus küldeményeket a származási hely illetékes hatósági közege (a vágatási biztos) által a mellékelt minta szerint kiállitott és német szövegbe is kitöltendö igazolványnak kell kisérnie, melynek e feladási és a rendeltetési hely pontos megjelölésén kivül egyuttal azt is tartalmaznia kell, hogy a sertéshus nem sertésvészben vagy sertésorbánczban beteg, hanem egészséges állatoktól származik.

Az ilyen husküldeményeket a rendeltetési elérése elött sehol sem szabad kirakni.

c) Ezen husküldeményeket megérkezésük után gondos husvizsgálat tárgyaivá teszik. Az olyan leölt sertéseket melyeken a vizsgálat alkalmával a sertésvész vagy sertésorbáncz nyomait észlelik, vagy melyeket bármi okból az emberi élvezetre alkalmatlannak találnak, ugy hasonlókép azokat, melyekből az általános érvényü kereskedelmi szokványoktól eltéröleg, a **vesék és vesezsir hiányzanck**, azonnali megsemisités végett a gyepmesterhez küldik.

Ezen rendszabályoknál fogva egyidejüleg utasitotta a cs kir. osztrák belügyminister az összes helytartóságokat és tartományi kormányokat, hogy a magyarországi sertés forgalom szabályozása tárgyában általuk kiadott tilalmakat beleértve a **száj és körömfájás elleni védekezés czéljából** kiadott tilalmakat is ezen rendelet közhirrétetelével egyedejüleg hatályon kivül helyezzék.

Az osztrák belügyminister úr rendeletének értelmében olyan állomásokul, melyeken az I rész 2 c) pontja valamint a II. rész III. a) pontja szerint magyaroszági élö sertések illetöleg sertéshus kirakása meg nem engedve, tehát a hová ilyen szállitmányokat irányitani szabad eddig elé következö helyek állomásai jelöltettek ki:

I. Alsó Ausztria: 1. a. Bécs (élö sertések behozatalára) Kirakóhely: Szt. **Markxi sertéspiacz**, kizárolag engedélyezett vágóhidak pedig: **Bécs stmarxi vágóhid** bécsvárosi vágóhidak és **Productor Gesellschaft der Wiener Fleischselcher vágóhidja**.

A bécsi városi vágóhidra nézve azonban megjegyzem, hogy e vágóhidon csak azon esetben ölhetök le ilyen sertések ha ott az e czélból elrendelt intézkedések foganatositva lesznek.

b) **Bécs Ujhely** (élösertések számára) Kirakóhely: **Steinfeldi pályaudvar és sertéspiaczon** kizárolag engedélyezett vágóhid pedig: **a városi sertéspiaczon levö vágóhid**

2. Sertéshus bevitelére szolgáló helyek: Baden, Brück a/L Florisdorf, Inzersdorf. Korneuburg, Krems, Laa a/d Thaya, Mödling, St Pöiten, Stockerau, Waidhofen, a/d Ybs, Viener Neustadt és Wien (kirakóhely Gross Markthalle.)

II. Felső Auszária Élö sertések kirakására: Gmunden, Ischl Linz Steyr.

III. Galiczia: 1. **élösertések kirakására** Podgorze, Neu-Sandez, Tarnow, Jaroslau, Prze, mysl, Strijj, Stanislau, Kolomea, 2. **Sertéshus bevitelére szolgáló helyek**: Krakau, Podgorze Neu-Sandez, Tarnow, Jaroslau, Przemysl, Strijj Stanislau, Kolomea, és Lemberg.

IV. Karinthia. **Elö sertések és sertéshus bevitelére** Laibach, déli vasut állomás.

VI. Morvaország. **Elö sertések kirakására**: Mährisch-Schönberg, Mährisch-Trübau Sternberg, Holleschau, Lundenburg, Neutitschein Nikolsburg, Prossnitz, Brünn, és Mährisch-Ostrauban (a marha vásártéri kirakó hely.)

VII. Styria. **Élö sertésk és sertéshus kirakására**: Grácz.

VII. Szilézia: **Élö sertések kiadására**: Troppau, Bielitz, Freudenthal, Jägerndorf, és Teschen.

IX. Tyról és Vorarlberg. **Élö sertések és sertéshus kirakása**: Bozen, Bregencz Trient.

Az ezen rendeletben foglaltak legszigorubb figyelembe vétele mellett tehát élö sertéseknek a birodalmi tanácsban képviselt országos és királyságok területére való bevitelére: Alsó Fehér, Bars, Békés Bereg Bihar, Esztergom, Fehér, Heves, Komárom, Krassó-Szörény, Moson, Nograd, Nyitra, Pest-Pilis-Solt-Kiskun, Pozsony, Sáros, Somogy, Sopron, Szabolcs, Vas és Zalavármegyék, valamint Budapest székes föváros Sopron, Nagyvárad, Kecskemét, Komárom, Pozsony és Székesfehérvár városok **kivételével** további intézkedésemig Magyarországból szabad, a sertéshus bevitele ellenben az itt felsorolt törvényhatóságok területéről is megvan engedve.

Arad 1895. julius 13.

A városi tanács.

9219/1895. kh.

Végzés.

Arad sz. kir. város polgármesteri hivatala mint II od foku állategészségügyi hatóság 1568/1895. p. m. sz. a. kelt határozatával, mert a szarvasmarhák között a ragályos száj és körömfajás három különböző fekvésü istálóban egyszerre jelentkezett, azt járványos jellegünek nyilvánitotta, a miért is az 1888. évi VII. t. cz. foganatositására 40'000/888. sz. a. kibocsátott magas rendelet 211 és következö §§. alapján a következö óv és kór elfojtási szabályok rendeltetnek el.

1. A birkás réti legelöre járó mindkét csorda teheneinek, mint fertözésröl gyanusaknak valamint az ezen réten legelö jármos ökröknek, továbbá oly hasitott körmü állatoknak, melyek száj és körömfájásban szenvedö tehenekkel egy istálóban illetve egy udvarban vannak a járvány idejére istállózásuk elrendeltetik. Az oly jármos ökröknek, melyek a városi állatorvos által betegségtöl menteseknek találtatnak és fertözött állatokkal érintkezésbe nincsenek, a város határán belül a fuvarozás és mezei munka végzése megengedtetik, de a határból kihajtása büntetés terhe alatt megtiltatik.

A beteg állat tulajdonosa közvetlen szomszédai hasitott körmü állatainak istállózása szinte elrendeltetik.

Ezen fent elösorolt állatok számára marhalevelek kiadása megtiltatik, a tulajdonosok felhivatnak, hogy a birtokukban lévö marhaleveleket megörzés végett a kapitányi hivatalnál haladéktalanul beszolgáltassák. Az állatok tulajdonosai állataik egészséges állapotát a legnagyobb figyelemmel ellenörizni tartoznak s ha betegülést észlelnek, azt a kapitányi hivatalnál azonnal bejelenteni, s ha az állat elhullott a hullát az elhullási helyen öriztetni, attól embereket és állatokat távol tartani, mig az I-sö foku hatóság megérkezik.

2. Az elzárt istállókból csak az I-sö foku hatóság engedélye mellett és csak közvetlen levágás czéljából vihetö ki állatok, akkor, ha az állatoknak szállitása által a ragály anyag elhurczolásának veszélye ki van zárva.

3. Elzárt udvarokból szálas takarmány, alom szalma egyáltalán nem, trágya pedig csak is a városi állatorvos utasitása szerint foganatositandó, fertötlenités után lovas fogaton, lófogatu ekével való alászántás czéljából szállitható ki.

4. Az egész város hasitott körmü állatainak u. m. szarvasmarhák, juhok, kecskék és sertéseknek a határból kihajtása valamint takarmány félének és trágyának a határból kiszállitása betiltatik.

Járlatok csak lovakra állithatók ki. A városba vezetö utakra örök állittatnak, hogy állatoknak (lovak kivételével) a városba behozását meggátolja s azokat oly utra tereljék, melyen a város elkerülhetö. A tulajdonos határozott kivánsága folytán behozott hasitott körmü állatoknak a járvány tartama alatti kivitele megtiltatik.

5. A járvány kiütéséröl a szomszéd községek átiratilag értesittetnek.

6. A városi állatorvos utasittatik, hogy a marha állományt figyelemmel megvizsgálja s hetenként a járvány állásáról járványtáblát terjesszen be.

7. Száj és körömfájásban szenvedö állatok tejének forgalomba hozása a törvény által tiltva van, a hatóság intézkedik ugyan, hogy csak egészséges állat teje jöjjön forgalomba nagyobb biztonságért azonban figyelmeztetik a tejet fogyasztó közönség, hogy a beteg állat teje nyálkás, undoritó, kellemetlen szagu levén, az könnyen felismerhetö. A piaczon a ker. orvosok, a piaczi felügyeletet rendörtiszt, a piaczi biztosok és a rendöri kirendeltség is ellenörzi, hogy beteg állat teje ki ne méressék, hanem megsemmisittessék.

8. A heti vásárról a szarvasmarha, sertés juh, kecske, a járvány tartamára kitiltatik.

9. A betegségböl kigyógyult állatok istállói és udvarai a városi állatorvos ellenörzése mellett fertötlenitendök.

Ezen intézkedés megszegöi a törvény értelmében szigoruan büntettetni fognak.

Aradon, 1895. évi julius hó 23 án

Sarlot Domokos
főkapitány.

Végr. 582/1895. és jb. 11814/1895. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §.-a értelmében ezennel közhirré teszem, hogy az aradi kir. járásbiróság 11408/895. sz. végzése folytán Szetzer Erzsébet végrehajtató javára Stanulovits Lázár aradi lakos ellen 1000 frt tőke s jár. erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás foganatositása alkalmával biróilag lefoglalt és 316 frt 40 krra becsült kész szabó árukból álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Az árverésnek a helyszinén, vagyis Aradon, Tököly-tér 5. sz. a. leendő eszközlésére **1895. évi julius hó 24-ik napjának délelőtti 8 óráját** hataridöül kitüzöm és ahhoz a venni szándékozókat oly megjegyzéssel hivom meg, hogy a jelzett ingóságok ezen árverésen az 1881. LX. évi t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1884. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapitott feltételek szerint készpénzben kezeimhez lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1895. julius 9-én.

Török Dénes
kir. bir. végrehajtó.

821.

15255/1895.

Hirdetmény.

Az 1895. évre való érvényesitéssel megállapitott III. oszt. kereseti adó után kivetett általános jövedelmi pótadóra vonatkozó kivetési lajstromok az 1883 évi XLIV. t. cz. 16. §-a értelmében azzal tétetnek **folyó julius hó 20-án** kezdődő 8 napi közszemlére miszerint azt az érdekeltek betekinthetvén a kivetés mérve elleni esetleges kifogásaikat a polgármesteri hivatalban beadandó a közigazgatási bizottsághoz czimzett kérvényben az adónak könyvecskéikben lett előirásától számitott 15 nap alatt előterjeszthessék.

Arad, 1895. julius hó 16-án.

A városi tanács.

Versenytárgyalási hirdetmény.

Vagyonbukott Stein Zsigmond pankotai bej. kereskedő csődtömegéhez tartozó a csődleltár 1—342, 347, 348, 349, továbbá a csődleltár 351—378 tételszámig foglalt **füszer, anyag, pamut, vegyes és rövidáru, ugy üzleti felszerelésekből álló ingóságok 2276 frt 49 kr. becsértékben**, továbbá a csődleltár 379—420 tételig foglalt **italnemüek és tartályokból álló ingóságok 395 frt. 25 kr. becsértékben** a csődválasztmány határozata folytán ajánlati verseny utján eladás alá bocsájtatnak.

Venni szándékozók felhivatnak, hogy akár külön a fentemlitett bolti czikkek és felszerelésekre, akár külön az italnemüek és tartályokra, akár pedig mindkettőre együttesen beadandó zárt ajánlataikat a becsérték 10%-ának, azaz 227 frt. 64 kr. és illetve 39 frt. 52 kr, esetleg 267 frt. 16 krnak a tömeggondnoknál való letétele mellett **f. évi julius hó 31. napjának déli 12 óráig** alólirott tömeggondnoknál adjákbáe.

A választmány a beérkező ajánlatok felett még aznap fog határozni, fenntartván magának azon jogot, hogy esetleg valamennyi, tehát a legkedvezőbb ajánlatot is visszautasitsa.

A csőd választmánya, illetve képviselősége a csődleltárban felvet tárgyak minősége, vagy a becsérték helyessége tekintetében felelősséget és szavatosságot nem vállal.

Az ajánlati feltételek alulirott tömeggondnoknál megtekinthetők és az ajánlattevők által okvetlenül aláirandók.

A fent megjelölt ingók alólirott tömeggondnok közbejöttével Pankotán f. hó 25-én és 26-án d. u. 3 és 5 óra között, f. hó 27-én délelőtti 9 és 12 és d. u. 3 és 5 óra között megtekinthetők.

Dr. Steinitzer Pál
ügyvéd, mint vb. Stein Zsigmond csődtömeggondnoka
Arad, Andrássy-tér 17.

Az aradi légszeszvilágitási vállalat

dijmentesen eszközli a légszeszberendezést

magánlakásokba, valamint gázmotorokhoz és légszeszkályhákhoz.

A gázmotorokhoz igénybe vett légszesz

folyó évi augusztus hó 1-jétől

köbméterenként 10 kr, azaz tiz krajczárral fog számittatni.

Jelentkezések a légszeszgyár irodájához intézendők.

Arad szab. kir. város kapitányi hivatalától.

9065/1895. sz. K. L.

Körözés.

Arad város határában egy körölbelül 5 hónapos pej szörü jegytelen kancza csikó találtatott bitangságban.

Ezen csikó tulajdonosa köröztetik azzal, hogy amennyiben a csikó átvétele végett **folyó hó 26-áig** nem jelentkezik az nyilvános árverésen eladatni fog.

Aradon, 1895. évi julius hó 18-án.

főkapitány távol:
Nyári Béla,
alkapitány.

14003/895.

Hirdetés.

A nagymélt. földmivelésügyi m. kir. miniszterium 41291/895. sz. a. kelt rendelete nyomán ezennel közhirré teszszük, hogy a krajnai cs. k. kormány a sertések bevitelét Magyarországból Krajnába eltiltotta.

Magyarországból élő sertés és szurt sertéshus Krajnán át csak átrakodás nélkül vihető át.

Arad, 1895. julius 2.

A városi tanács.

13340£1—341—13342/1895.

Hirdetmény.

Közhirré teszszük, hogy sertéseket Styriába és Németország egész területére kivinni nem szabad és hogy Csehországból, Felső Ausztriából, Galicziából, Morvaországból, Salzburgból és Szilézióból Magyarországba sertéseket behozni további intézkedésig tilos.

Arad, 1895. junius 26.

A városi tanács.

Hirdetés.

A n. m. földmivelésügyi m. kr Miniszterium 42993/95. sz. a. kelt rendelete nyomán ezennel közhirré tesszük, hogy a salzburgi cs. kir. tartományi kormány f. évi junius hó 22-én 7014 sz. a. kelt értesitése szerint sertéseknek Magyarország és Horvát-Szlavonországból Salzburgba való bevitelét és behajtását, további intézkedésig megtiltotta.

Továbbá, hogy a felső ausztriai cs. kir. helytartóság f. é. junius hó 28-án kelt távirati értesitése szerint sertéseknek Magyarországból Felső-Ausztriába való bevitelét és behajtását további intézkedésig hasonlóképen megtiltotta.

Mindemellett a sertésvész vagy gyanujától mentes törvényhatóságok területéről sertéseknek azonnali levágás czéljából Felső Ausztriába való szállitása a felső ausztriai helytartóság esetről esetre adott engedélye mellett, továbbra is szabad.

Arad, 1895. julius 8.

A városi tanács.

JELLINEK és SCHLESINGER

épület és szerszámfa kereskedése

ARADON, radnai és fő-ut sarkán.

Van szerencsénk a t. közönség b. tudomására hozni hogy a helybeli piaczon,

a radnai és fő-ut sarkán

épület és szerszámfa kereskedést

nyitottunk és azt

Jellinek és Schlesinger

törvényszékileg bejegyzett czég alatt fogjuk vezetni.

Nagy raktárt tartunk: **épületfa, deszka, lécz, zsindely, oszlop**, továbbá

mindennemü asztalos árukban:

hárs, tölgy, bükkfa, végre bognárfákban,

bükkfarud és tengely, kőrisfatalp, kőrisfa- és tölgyfaküllőkben stb.

815.

Tisztelettel

Jellinek és Schlesinger.

„Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája."